

Oponentský posudek Magisterské písemné práce „Prieskum písťalových organov na vybranom území Slovenska“ Juraje Slovika

Juraj Slovík si zvolil téma záslužné a zároveň nelehké, protože pokud má výsledek práce sloužit dalším výzkumům a hlavně relevantním organologickým informacím pro budoucí badatele, musí přinášet důvěryhodné a určitým způsobem zpracované výstupy. Výsledky jeho práce jsou součástí širšího výzkumu, jehož garantem je Ministerstvo kultury, které sbírá materiály pro Register národního kulturního dědictví. Tím je schéma dané a není účelem tohoto posudku jej hodnotit.

Sbírání dat tohoto typu probíhalo velmi podobně v 80. letech minulého století u nás. Iniciátorem byl Prof. Jiří Sehnal, který pod hlavičkou Moravského muzea v Brně kolem sebe shromáždil skupinu dobrovolníků, kteří dokumentovali varhany podle určitého schématu. Autorovi této práce doporučuji se s tímto výzkumem seznámit, může být inspirací pro něj i jeho spolupracovníky.

Relevantnost nasbíraných informací nelze hodnotit z hlediska správnosti a hodnověrnosti, protože v tomto případě se jedná mnohdy o prvotní výzkum a je třeba se spolehnout na erudici zkoumatele. V tom spočívá velká hodnota prvotních, někdy i unikátních informací, ale zároveň i riziko nesprávné interpretace a různých chyb při zápisu. Je to ale typickým rysem takových sbírek dat a tak je nutno je nahlížet. Jsou však cenným pramenem pro další odborný průzkum, který už by měli provádět profesionálové, včetně archivního průzkumu. Uvedl bych jeden příklad z této práce: pisatel uvádí v tabulce, kde jsou přehledně základním způsobem charakterizovány jednotlivé nástroje, např. rok postavení či opusové číslo. Pokud se na hracím stole nenachází, v případě formy Rieger jej autor doplnil či vydedukoval z katalogu této firmy, což je logický krok. Jenže na základě zkušeností víme, že firma Rieger z marketingových důvodů čísla jednotlivých opusů měnila a ne vždy odpovídají roku a pořadí stavby. Například významné nástroje opatřovala kulatými čísly, ačkoliv tomu jejich pořadí neodpovídalo. Tím do toho vnesla zmatek, ve kterém musí být badatel odborníkem jen na riegerovský katalog a další okolnosti. Tím se číslo v tabulce může lišit od skutečnosti a z tabulky už nelze rozpoznat, u kterých nástrojů pisatel vycházel z místního šetření a u kterých z dedukce podle katalogu. Tím se snižuje informační hodnota celého souboru. To ale není pro typ tohoto výzkumu vážný problém, informovaný čtenář dokáže odhadnout pravděpodobnou přesnost údajů. Juraj Slovík se však snažil tento problém pojmenovat a vytvořil tabulku neshod těchto opusových čísel a tím informační hodnotu zvýšil.

Poznámky na okraj: v tabulce 1 Počet organov na území vybraných dekanátov by podle mého názoru bylo užitečné také procentuální zhodnocení co do počtu nástrojů v různých církvích vzhledem k celku zkoumaného území. Ale je to jen pomůcka, z konkrétních počtů si čtenář může udělat obrázek i tak. Jestli je to dáno určeným schématem, ani toto nelze u autora hodnotit. Dále bych při souboru fotografií přivítal i foto pedálu, leccos čtenáři také napoví. Zajímavé jsou přílohy, čtenář si může vytvořit obraz současného stavu varhanní kultury na Slovensku a jsou cenné i pro srovnání s našimi realitami.

Práci Juraje Slovika hodnotím, vzhledem k užité hodnotě a velkému osobnímu vkladu, známkou A a doporučuji ji k přijetí.

MgA. Pavel Černý, varhanní odd. KKN